

FAKTORY ZAPOJOVÁNÍ NEVLÁDNÍCH ORGANIZACÍ DO OSN **FACTORS EXPLAINING ENGAGEMENT OF NON-GOVERNMENTAL** **ORGANISATIONS IN THE UN**

Jaroslava Jebavá¹

Nevládní organizace, které dříve ovlivňovaly mezinárodněpolitická rozhodnutí pouze zprostředkovaně skrz lobby u představitelů států, dnes díky jejich působení v OSN a jiných mezinárodních organizacích zaujímají čím dál aktivnější přístup. Pro lepší pochopení jejich role v současném systému je zapotřebí analyzovat působení NGOs v OSN i faktory, které k němu vedou. Tento příspěvek představuje výsledky ordinální logistické regrese analyzující vliv faktorů (představujících atributy samotných NGOs) na jejich zapojování do OSN. Jako hlavní faktory, určující míru zapojení, byly identifikovány současná držba konzultativního statusu ECOSOC, mezinárodní orientace NGO a počet dalších NGOs, s nimiž daná NGO udržuje vztahy.²

Klíčová slova: nevládní organizace, OSN, ordinální logistická regrese

NGOs that used to influence international policy decisions only indirectly by lobbying state representatives are increasingly taking on a more active approach through their engagement in the UN and other intergovernmental organizations. In order to better understand their current role in the system, analysis of their engagement in the UN, incl. the factors that explain for it, is essential. This paper presents results of ordinal logistic regression analysing influence of factors (attributes of individual NGOs) on their engagement in the UN. The biggest impact was attributed to the combination of three factors: possession of ECOSOC consultative status, international orientation of an NGO and the number of other NGOs with which it maintains relations.

Key words: non-governmental organisations, UN, ordinal logistic regression
JEL: C25, F53, L31

¹ Ing. Jaroslava Jebavá. Středisko mezinárodních studií Jana Masaryka, Fakulta mezinárodních vztahů, Vysoká škola ekonomická v Praze, nám. W. Churchilla 1938/4, 130 67, Praha 3, ČR, e-mail: xjebj03@isis.vse.cz. Autorka je doktorandkou v oboru Mezinárodní politické vztahy.

² Tento článek byl napsán v rámci řešení projektu Interní grantové agentury Vysoké školy ekonomické v Praze VŠE IGS F2/32/2016 „Noví aktéři jako zdroj globální transformace“.

1 Úvod

Zapojování nevládních organizací (non-governmental organizations, NGOs) do mezivládních organizací představuje významný fenomén současné světové politiky. NGOs ve snaze prosadit se na mezinárodní úrovni nejen coby vykonavatelé zahraniční politiky států, ale jako samostatní aktéři, využívají multilaterálních fór, jakými jsou mezivládní organizace, k zajištění vlastního zastoupení na mezinárodní úrovni. Zatímco dříve NGOs politiku na této úrovni ovlivňovaly maximálně zprostředkovaně skrze lobby u představitelů jednotlivých států, za současných podmínek se začínají prosazovat více nezávisle, a to zejména skrze mezivládní organizace, kde je jim na základě jejich nátlaku a uznání jejich možného přínosu ze strany států vytvářen prostor k samostatnému vystupování.

Zájem NGOs o zapojování do mezivládních organizací se výrazně projevuje zejména u Organizace spojených národů (OSN). To je dáno především specifickým postavením, které OSN mezi ostatními mezivládními organizacemi zaujímá. OSN představuje jedinou skutečně univerzální mezivládní organizaci, která je univerzální nejen svým členstvím (současná členská základna čítá 193 států), ale i šíří pokrývané agendy, a která nad jiné mezivládní organizace vyniká také šíří jí svěřených a vykonávaných pravomocí. Její ústřední postavení staví OSN do pozice, kdy se o ní v současném globalizovaném světě hovoří jako o možné světovládě (Tinbergen 1994, s. 88, Cronkite 2000, s. 45) či centru globálního vládnutí (Thakur 2011, s. 5, Anderson 2011, s. 845, Weiss, Seyle a Coolidge 2013, s. 13). Není tedy s podivem, že zrovna OSN je v centru zájmu mnoha NGOs, které se do ní chtějí zapojit a aktivně ovlivňovat její rozhodování. Krom toho lze díky postavení OSN výzkum zapojování NGOs do jejich struktur poměrně snadno aproximovat k výzkumu jejich působení v rámci širšího mezinárodního systému, či přesněji řečeno v jeho institucionalizované složce.

Mezivládní organizace, které vždy bývaly považovány za výhradní působiště států, se díky aktivitě NGOs (a jiných nestátních aktérů) stávají spíše centrem jakési „multistakeholder diplomacy“. Aby bylo možné analyzovat roli, kterou NGOs na tomto poli získávají, je zapotřebí znát mj. i důvody, které NGOs k zapojování se do OSN (a potažmo též jiných mezivládních organizací) vedou. Proč se některé NGOs do OSN zapojují a jiné ne? Jaké jsou rozdíly mezi těmi, které o zapojení do OSN usilují, a těmi, které o něj nejeví zájem? Je možné vysledovat nějaké faktory, které za zapojováním NGOs do OSN stojí? Právě tato poslední otázka, která svým způsobem shrnuje otázky předcházející, představuje výzkumný záměr tohoto příspěvku.

Metodou k zodpovězení této otázky je statistická analýza, konkrétně ordinální logistická regrese, která umožňuje zjišťovat vliv vybraných proměnných na míru, kterou se NGOs do OSN zapojují. Zdrojem dat do analýzy byly především četné dokumenty různých institucí OSN, svědčící o účasti NGOs na jejich zasedání či jiných obdobných aktivitách, a data z Ročenky mezinárodních organizací Unie mezinárodních

asociací (UIA 2016). Ke zpracování samotné statistické analýzy pak posloužil statistický program SPSS.

V následující kapitole jsou nejprve definovány pojmy, se kterými článek operuje, třetí kapitola pak objasňuje logiku výzkumu a nastiňuje faktory, jejichž vliv na zapojování NGOs do OSN je dále zkoumán. Kapitola 4 shrnuje hlavní kroky, v rámci nichž je výzkum proveden. V páté kapitole je pak v pěti krocích představen způsob přípravy dat, jež byla analyzována. Výsledky statistické analýzy představuje kapitola šestá a vyvozuje z nich závěry vztahující se k výše položené výzkumné otázce.

2 DEFINICE POJMŮ

Cílem této práce je odhalit faktory, které ovlivňují, resp. determinují zapojování NGOs do OSN. Primárním předpokladem pro to je definice nevládní organizace a objasnění toho, co je myšleno jejich „zapojováním“ do institucí OSN.

Pojem nevládní organizace nemá jedinou univerzální definici, na které by mezi akademiky existovala shoda. Tím naléhavější se stává potřeba dostatečného vysvětlení toho, jak je tento pojem chápán v předkládané práci. Rozdíly v chápání termínu lze vysledovat i v praxi orgánů a agentur OSN, které často mezi spolupracující NGOs zařazují nejrůznější typy nestátních aktérů, čímž se nezřídka stírá rozdíl mezi pojmem nevládní organizace a širší kategorií nestátních aktérů. Vzhledem k tomu, že však tato práce vychází z dat poskytovaných ze strany jednotlivých institucí OSN, nezbyvá, než chápat tento pojem v dostatečně širokém pojetí, které by pokrývalo rozdíly v jeho chápání napříč těmito institucemi OSN. Obecně by tak bylo možné v tomto pojetí NGOs definovat jako nestátní aktéry založené za neziskovým účelem skupinou lidí či zakládajících (třeba i ziskových) organizací, jež pojí určitý společný zájem (často sdílený s širší komunitou), za účelem jehož prosazování nevládní organizaci zakládají. Mezi nevládní organizace budou zahrnovány jak mezinárodní (INGOs), tak národní nevládní organizace (NNGOs). Výzkum však bude brát v potaz pouze aktivní NGOs – vyloučeny budou organizace neaktivní, „spící“ a zrušené, organizace, které nejsou vedeny v ročence UIA, nebo v ní mají neaktualizované či nedůvěryhodné informace.

Jako „zapojoování“ NGOs do OSN je myšleno působení NGOs v hlavní institucionální struktuře OSN, tedy nikoliv v jejích terénních aktivitách, které by spadalo spíše pod obecnější pojem „spolupráce“ NGOs s OSN. NGOs sice bývají díky své expertíze, znalosti prostředí a dalším předpokladům tradičně aktivní a úspěšní zejména v terénu, vzhledem k povaze jejich působení v terénních aktivitách však podobný výzkum není pro účel této práce zásadním. Oproti tomu jejich působení přímo v jednotlivých orgánech a agenturách OSN představuje poměrně nový a dynamicky se rozvíjející fenomén hodný hlubšího probádání. Výzkum působení NGOs přímo v institucích OSN, kde dochází k reálnému politickému rozhodování (mj. i o

zmiňovaných terénních aktivitách), je zásadní i pro zkoumání dalších otázek týkajících se schopnosti NGOs ovlivňovat rozhodování o mezinárodní politice.

V návaznosti na termín „zapojování“ pracuje tato práce s pojmy „zapojené“ NGOs a „nezapojené“ NGOs. Za nezapojené jsou považovány ty NGOs, u kterých není vysledováno jejich působení v institucionální struktuře OSN (jako je účast na jednáních v rámci OSN, či předkládání různých stanovisek pro tyto účely). Zapojené NGOs jsou ty, které se v institucích NGOs nějakým způsobem angažují – mají pozorovatelský status či jinou formu přístupu na jednání vybraných orgánů a podobných fór a/nebo se alespoň občas některých jednání a zasedání účastní. Práce dále operuje s termínem „nejvíce aktivní“ NGOs, což jsou NGOs do OSN zapojené, které se však nad rámec držby pozorovatelského či podobného statutu a občasnou účast snaží ve vybraných institucích OSN skutečně aktivně angažovat – předkládají svá stanoviska, zapojují se do diskuse, pořádají vlastní panely na konferencích pořádaných těmito institucemi, nebo se alespoň účastní zasedání těchto institucí pravidelněji. Informace o zapojování NGOs do OSN bývají příslušnými institucemi OSN zveřejňovány mezi výstupy ze zasedání – v rámci seznamu účastníků a/nebo autorů stanovisek, pořadatelů –, resp. na seznamech akreditovaných organizací/porozovatelů.

V práci se dále hovoří o „institucích“ OSN, což je termín, který má zahrnovat jak jednotlivé orgány OSN jako takové (např. Valné shromáždění, Radu OSN pro lidská práva atp.), ale i její další součásti. Těmi jsou specializované agentury OSN, její programy a fondy, ale i další entity a pomocné orgány (viz „Výběr institucí OSN“ v kapitole 5).

3 IDENTIFIKACE MOŽNÝCH FAKTORŮ

Nevládní organizace se rozhodují o svém zapojování do institucí OSN (a jiných mezivládních organizací) podobně, jako se státy rozhodují o zakládání těchto institucí (mezivládních organizací). Na základě transformace této myšlenky neoliberálního institucionalismu ze sféry států do oblasti nevládních organizací tak lze předpokládat, že za zapojováním NGOs do OSN stojí kalkulace jejich zájmů a možných přínosů. Zatímco do OSN jsou však zapojeny fakticky veškeré státy s širokým mezinárodním uznáním, z NGOs se zapojují pouze některé. Vzhledem k počtu NGOs na světě ani nelze předpokládat, že by vůbec bylo možné, aby se zapojovaly (natož snad aktivně na zasedáních) opravdu všechny. Čím je však způsobeno to, že některé NGOs o zapojení nemají zájem, zatímco jiné využívají kdejaké příležitosti k tomu, aby mohly být v institucích OSN co neaktivnější? Faktorů, které mohou rozhodování NGOs v tomto ohledu ovlivňovat, existuje velká řada. Faktory jsou zde myšleny ty elementy, u nichž lze na základě daných teoretických a jiných předpokladů a logických úvah očekávat, že by mohly mít na zapojování NGOs do institucí OSN vliv.

Možných faktorů existuje celá řada. Může se jednat o faktory strukturální, typu otevřenosti institucí OSN spolupráci s NGOs. Vliv může mít i existence formálních pravidel pro spolupráci s NGOs v rámci dané instituce OSN (Ripinsky, Bossche 2007). Percepce možnosti NGOs jejich angažovaností v OSN něco změnit se vedle oprávnění k podstatné účasti může odvíjet i od míry, do jaké jsou dané instituce OSN vnímány jako zásadní fórum pro rozhodování o záležitostech, jimiž se daná NGO zabývá. Zmíněné faktory by bylo nejsnazší řešit srovnáním jejich vlivu na zapojování NGOs napříč jednotlivými institucemi OSN. Nevýhoda tohoto přístupu ovšem spočívá v tom, že rozdílná míra zapojování NGOs do jednotlivých institucí OSN je do značné míry determinována rovněž jejich rozdílným zaměřením. Výzkum faktorů srovnáním jejich vlivu napříč jednotlivými institucemi OSN navíc neumožňuje zohlednit řadu dalších potenciálních faktorů.

Faktorem mohou být i specifika země, z nichž konkrétní NGOs pocházejí. Lze totiž předpokládat, že do OSN se mohou zapojovat více NGOs ze zemí, jejichž politická kultura je působení NGOs všeobecně více nakloněná, ze zemí, kde je větší povědomí o globálních problémech, jež se na úrovni OSN řeší, nebo ze zemí bohatších. Problém zjišťování vlivu faktorů skrze srovnávání mezi zeměmi, kterého využívá např. i Lee (2010) ke zkoumání vlivu faktorů na rostoucí počty NGOs, spočívá v nemožnosti prokázání dostatečné vazby (zvláště mezinárodních) NGOs na konkrétní země, jakož i nemožnost přihlídnout k faktorům, které přes země zkoumat nelze.

Předložená studie se proto zaměřuje na výzkum faktorů, které lze považovat za samotné atributy NGOs a které lze měřit na základě rozdělení zkoumaných NGOs na ty, které jsou ve vztahu k OSN nezapojené, zapojené a nejvíce aktivní. Tento přístup nejen umožňuje vzít v potaz mnohé vysoce relevantní faktory, které by výše nastíněné postupy nebyly s to zvážit, ale zároveň vzít v potaz i některé z faktorů již výše uvedených. Mezi atributy NGOs totiž lze zařadit např. i zemi původu a na ní navázat informaci o bohatství této země, míře jejich politických svobod, ale třeba i vzdálenosti od center OSN, která rovněž může výrazně ovlivnit schopnost NGOs účastnit se jednání OSN, a tím i zájem o spolupráci. Problematiku strukturálních faktorů pak částečně řeší široký záběr výzkumu, analyzujícího zapojování NGOs do velice různorodých institucí OSN. Mezi další možné faktory bylo zařazeno např. stáří NGO (předpoklad většího zapojování NGOs, které jsou již etablovanější, mají větší zkušenost a potenciálně i větší mezinárodní renomé), jejich mezinárodní orientace (lze očekávat potenciálně větší zájem mezinárodních NGOs, NGOs zapojených do širších sítí NGOs a/nebo zaměřených na otázky mezinárodního charakteru), velikost a bohatství (potřebné pro praktické umožnění účasti na aktivitách v OSN).

Všechny zvažované faktory jsou v práci kvantifikovány, u kvalitativních proměnných je zavedeno měřítko pro jejich kvantifikaci. Výběr zvažovaných faktorů samozřejmě reflektuje také dostupnost potřebných dat. Finální výběr faktorů i s jejich

opodstatněním vzhledem k výzkumné otázce je uveden v kapitole 5 („Výběr dat“) v části „e) Vytvoření jednotného seznamu s vysvětlujícími proměnnými“.

4 OPERACIONALIZACE VÝZKUMU

Pro zjištění vlivu vybraných faktorů na míru zapojení NGOs do OSN je využito ordinální logistické regrese. Tato metoda byla zvolena z toho důvodu, že míra zapojení NGOs do OSN, coby vysvětlovaná proměnná, nabývá tří hodnot. Rozlišeny jsou NGOs do OSN nezapojené ($Y=1$), NGOs zapojené ($Y=2$) a nejvíce aktivní ($Y=3$).

Celkový postup až po interpretaci výsledků popisují následující podkapitoly, zde je jen pro shrnutí uveden postup v jednotlivých bodech:

- *Příprava vstupních dat*

Příprava vstupních dat představuje vytvoření seznamu NGOs a údajů o nich. Jednotlivým NGOs jsou na základě dat z dokumentů zveřejňovaných jednotlivými institucemi OSN a přijetí jednotného postupu přiděleny hodnoty vysvětlované proměnné Y (tzn. je rozhodnuto o jejich zařazení mezi nezapojené, zapojené či ve vztahu k OSN nejvíce aktivní NGOs). Dále jsou stanoveny jednotlivé zkoumané faktory, jako vysvětlující proměnné, které mohou potenciálně ovlivňovat hodnotu vysvětlované proměnné, tedy míru zapojení NGOs do OSN. K těmto vysvětlujícím proměnným jsou doplněna data, umožňující měření jejich vlivu na vysvětlovanou proměnnou. Veškeré vysvětlující proměnné byly kvantifikovány.

- *Úprava seznamu v dílčí „operativní seznamy“*

Z konečného seznamu (vstupních dat), bylo následně vytvořeno několik dílčích, „operativní seznamů“, představujících vstupy do samotné analýzy. Tyto „operativní seznamy“ již počítaly pouze s některými vysvětlujícími proměnnými, zkoumanými v dílčích modelech. Při jejich přípravě bylo nutné se vypořádat též s případnými chybějícími daty v oblasti hodnot vybraných vysvětlujících proměnných.

- *Statistická analýza*

Teprve na základě takto připravených „operativních seznamů“ bylo možné provést samotnou statistickou analýzu, a to v několika modelech. Z jejích výsledků pak byly vyvozeny závěry vztahující se k výzkumné otázce celé práce – tedy k určení faktorů, které systematicky ovlivňují zapojování NGOs do OSN.

- *Interpretace dat*

5 PŘÍPRAVA DAT

Příprava vstupních dat do analýzy byla poměrně pracnou a technicky náročnou záležitostí. Bylo nutné postupovat v následujících krocích:

- a) zmapovat a vybrat relevantní instituce (orgány a agentury) OSN, v rámci kterých bylo zapojení NGOs zkoumáno;

- b) v rámci zkoumaných institucí OSN získat přehled zapojovaných NGOs a určit kritéria měření síly tohoto zapojení (pro možnost rozřazení NGOs mezi zapojené a nejvíce aktivní);
- c) vytvořit seznamy zapojovaných a nejvíce aktivních NGOs pro jednotlivé zvažované instituce OSN;
- d) vytvořit jednotný seznam zapojovaných NGOs a jednotný seznam nejvíce aktivních NGOs a vytvořit seznam NGOs, které se do OSN nezapojují;
- e) vytvořit jednotný seznam s odlišením míry zapojení NGOs do OSN (tedy s přiřazenou hodnotou vysvětlované proměnné); vybrat relevantní vysvětlující proměnné a doplnit jednotný seznam o jejich hodnoty (na základě opět relativně pracného získání dat – primárně z ročenky UIA).

Jednotlivé kroky přípravy dat jsou detailněji rozebrány níže tak, aby bylo zřejmé, s jakými daty analýza pracuje, proč pracuje zrovna s těmito daty a jaká je její vypovídající schopnost.

a) Výběr institucí OSN

Vzhledem k tomu, že cílem bylo provést co nejširší analýzu s co možná největší vypovídající hodnotou o zapojování se NGOs do OSN, jejíž výsledky by mohly mít potenciálně i ještě širší vypovídající schopnost, bylo nutné učinit výběr institucí (orgánů, agentur apod.) OSN poměrně široký. Zájmem bylo zahrnout pokud možno nejdůležitější instituce OSN, které pro svůj význam v příslušných oblastech mohou vyvolávat i největší zájem ze strany NGOs, a zároveň instituce rozličného tematického zaměření, aby byl reflektován zájem zapojovat se do OSN ze strany NGOs zabývajících se různými tematickými oblastmi (např. bezpečnost, životní prostředí, ekonomika, zdraví, lidská práva, duševní vlastnictví a další). Vzhledem k tomu, že do analýzy vstupovala jména NGOs, které se nějakým způsobem v těchto institucích angažují, konečný výběr institucí OSN ovlivnila rovněž dostupnost dat o účasti NGOs v jejich aktivitách.

Ačkoli míra participačních práv, která se NGOs v jednotlivých institucích OSN dostává, se napříč těmito institucemi velmi liší, stejně jako se liší způsob spolupráce s nimi a rozsah veřejně přístupných dat o této spolupráci, v konečném důsledku byla v práci využita data o NGOs spolupracujících s 29 institucemi OSN. Mezi těmito institucemi jsou základní orgány OSN jako Valné shromáždění OSN, Rada bezpečnosti OSN a Hospodářská a sociální rada (ECOSOC), dále Rada OSN pro lidská práva (UN HRC), jakožto pomocný orgán Valného shromáždění. Ze specializovaných agentur bylo pracováno s Mezinárodní organizací práce (ILO), Organizací OSN pro výživu a zemědělství (FAO), Mezinárodní telekomunikační unií (ITU), Organizací OSN pro výchovu, vědu a kulturu (UNESCO), Světovou zdravotnickou organizací (WHO), Skupinou Světové banky, Mezinárodní organizací pro civilní letectví (ICAO), Mezinárodní námořní organizací (IMO), Světovou poštovní unií (UPU), Světovou

meteorologickou organizací (WMO), Světovou organizací duševního vlastnictví (WIPO), Organizací OSN pro průmyslový rozvoj (UNIDO) a Světovou turistickou organizací (UNWTO). Z programů a fondů OSN byly vzaty v potaz Program OSN na ochranu životního prostředí (UNEP), Rozvojový program OSN (UNDP), Populační fond OSN (UNFPA), Dětský fond OSN (UNICEF), Centrum OSN pro lidská sídla (UN-HABITAT), z dalších entit a pomocných orgánů OSN pak Konference OSN o obchodu a rozvoji (UNCTAD), Úřad vysokého komisaře OSN pro uprchlíky (UNHCR) a Agentura OSN pro rovnost pohlaví a práva žen (UN Women). Pro zohlednění dalších agend bylo pracováno rovněž s NGOs spolupracujícími s Úřadem OSN pro otázky odzbrojení (UNODA), Výborem OSN pro mírové využívání kosmického prostoru (COPUOS), Komisí OSN pro mezinárodní právo (ILC) a Světovou obchodní organizací (WTO), která sice není přímou součástí OSN, ale má s ní uzavřené dohody o spolupráci a představuje významnou organizaci pro výzkum zapojování NGOs se zájmem o oblast obchodu.

b) NGOs spolupracující s vybranými institucemi OSN

Vzhledem k uvedenému cíli práce a možností využití jejích výsledků pro další zkoumání role NGOs v OSN i širším mezinárodním systému bylo snahou zaměřit výzkum na působení a zapojování NGOs do řídicích struktur institucí OSN, tj. struktur, kde dochází k přijímání hlavních politických rozhodnutí. Z tohoto důvodu bylo při mapování spolupráce NGOs s jednotlivými institucemi OSN přihlíženo zejména (v závislosti na dostupnosti dat) na spolupráci s řídicími orgány těchto institucí.

Intenzita míry spolupráce a angažovanosti NGOs v institucích OSN se liší nejen na základě formálních možností, kterých se těmto NGOs v dané instituci OSN dostává. Některé instituce poskytují vybraným NGOs konzultativní či jiný pozorovatelský status, na jehož základě se pak mohou předem určenými způsoby zapojovat do práce vybraných orgánů a zasedání, jiné instituce OSN mají spolupráci s NGOs méně formalizovanou a umožňují jejich přístup na vybraná jednání ad hoc. Samotná držba konzultativního či pozorovatelského statusu ovšem nutně nevypovídá o aktivitě dané NGO v rámci dané instituce OSN. NGOs, které se i aktivně účastní jednotlivých zasedání a schůzek a, pokud to pravidla instituce umožňují, zapojují se aktivně do diskuse, vydávají vlastní prohlášení apod., lze jistě považovat ve vztahu k těmto institucím aktivnější, než jejich protějšky, které sice získaly možnost se účastnit, ale reálně jí nevyužívají, příp. se objeví na nějakém zasedání jednou za dlouhou dobu.

Pro lepší zhodnocení vlivu faktorů na míru zapojování NGOs do OSN proto tato práce nepracuje pouze se dvěma kategoriemi NGOs, tedy těmi, které s OSN vůbec nespolupracují, a těmi, které se v ní jakýmkoli způsobem angažují, ale druhá z kategorií je dále rozdělena podle intenzity spolupráce s OSN, resp. jejími institucemi.

Vysvětlovaná proměnná (Y), která vstupuje do statistické analýzy, tak nabývá tři hodnot:

- Y=1 (pro NGOs, které s OSN vůbec nespolupracují),
- Y=2 (pro NGOs, které jsou do práce OSN zapojeny), a
- Y=3 (pro NGOs, které jsou v OSN nejvíce aktivní).

V rámci přiznání hodnoty vysvětlované proměnné Y druhého nebo třetího stupně bylo nutné přihlídnout k možnostem spolupráce, nabízeným nevládním organizacím jednotlivými institucemi OSN. Na základě zmapování informací o spolupráci s NGOs poskytovaných jednotlivými institucemi pak byly s ohledem na výše uvedená kritéria vypracovány seznamy NGOs zapojených a nejvíce aktivních v jednotlivých zvažovaných institucích OSN.

c) Výběr NGOs zapojených a nejvíce aktivních v institucích OSN

Valné shromáždění OSN: Vzhledem k tomu, že Valné shromáždění prostor pro reálnou spolupráci s NGOs neposkytuje, ale jeho aktivity přesto pochopitelně u NGOs vyvolávají velký zájem o spolupráci, bylo mezi nejvíce aktivní NGOs v tomto orgánu zařazeno deset organizací, které aktivně za přístup NGOs do Valného shromáždění bojují (Global Policy Forum 2016). Do seznamu zapojených nebyla ve vztahu k Valnému shromáždění přidána žádná NGO.

Rada bezpečnosti OSN: Tento orgán je podobně jako Valné shromáždění spolupráci s NGOs uzavřený. NGOs se však po dlouhém a vytrvalém boji podařilo založit Pracovní skupinu NGOs pro Radu bezpečnosti, v rámci níž se představitelé 35 velkých NGOs různého zaměření od roku 1997 pravidelně setkávají se zástupci členských států Rady bezpečnosti a diskutují s nimi o otázkách společného zájmu. Těchto 35 NGOs proto bylo zařazeno mezi neaktivnější NGOs v rámci spolupráce s tímto orgánem (NGO Working Group on the Security Council 2016). Podobně jako u Valného shromáždění nebyla do seznamu zapojených přidána ani žádná NGO pro zapojení do Rady bezpečnosti, neboť faktické zapojení ani zde neexistuje.

U ostatních institucí, které umožňují již alespoň nějakou formu zapojení (účast na zasedání, předkládání stanovisek, či alespoň pořádání panelu na veřejném fóru), byly zjišťovány seznamy NGOs, které těchto forem zapojení využívají. Snahou bylo získat data o účasti v řídicích orgánech těchto institucí (pokud je taková činnost NGOs umožněna) či o jiných formách účasti, které by svědčily o co možná nejvyšší aktivitě daných NGOs ve vztahu k ovlivňování rozhodování těchto institucí, resp. možnému reálnému dopadu těchto forem participace NGOs na skutečnou politiku vytvářenou těmito institucemi. Podle rozsahu účasti se vycházelo zpravidla ze 2–3 posledních období, za která byla data o účastnících se NGOs shromažďována. Za nejvíce aktivní pak byly považovány ty NGOs, jejichž jména se na seznamu za danou instituci (tedy

v rámci těchto 2–3 období) objevilo alespoň dvakrát. Jména NGOs, která se projevila ve sledovaném období aktivně v jednotlivých institucích pouze jednou, byla přidána na seznam zapojených NGOs (tedy s $Y=2$). Konkrétní podmínky výběru NGOs zapojených a nejvíce aktivních v jednotlivých institucích OSN popisuje tabulka č. 1. Uvedeny jsou i počty takto vybraných NGOs.

Tab. 1: Výběr nejvíce aktivní a zapojených NGOs

<i>Instituce</i>	<i>Nejvíce aktivní</i>		<i>Zapojené</i>	
	<i>počet</i>	<i>podmínka zařazení</i>	<i>počet</i>	<i>podmínka zařazení</i>
RLP	69	min. dvě prohlášení na zasedáních 30 a 31	66 +115	jedno prohlášení nebo dvě pasivní účasti
ILO	24	konzultativní status	163	na Speciálním seznamu
UNESCO	0		290	konzultativní status
FAO	28	min. dvě účasti na 37.–39. konferenci a/nebo 141.–154. zasedání Rady a/nebo zařazení mezi „partnery“ či členství v Ad Hoc Group	42	jednou na uvedených seznamech a/nebo konzultativní, speciální konzultativní či „liaison“ status
ICAO	17	min. dvě účasti na 36.–38. zasedání Shromáždění	12 +46	jedna účast + NGOs, které mohou být zvány na schůze
WB Group		min. dvakrát na seznamech pořadatelů panelů na Civil Society Policy Forum (jarní 2015–2016 a výroční 2014–2016) a členů Poradní rady	188 +269	jen jednou na seznamech a/nebo na seznamu Globálních partnerů
IMO	25	min. 2 účasti na 25., 26. a 29. Shromáždění či 1x a aspoň 1 předložený dokument	23 +77	organizace s jedním výskytem + NGOs s konzultativním statutem
UNIDO	12	min. dvě účasti na 13.–16. Všeobecné konferenci a/nebo jedna a jedno prohlášení	18	organizace s jedním výskytem
UNWTO	13	min. dvě účasti na posledních 7 zasedáních Výkonné rady	44 +483	organizace s jedním výskytem + přidružení členové
UPU	0		12	v Konzultativním výboru
ITU	0		118	v seznamu spolupracujících mezinárodních organizací
WHO	112	min. dvě účasti na 67.–69. Světovém zdravotnickém shromáždění a/nebo 137.–139. Výkonné radě a /nebo jednou a 1 stanovisko na jejich posledních zasedáních	28 +206	organizace s jedním výskytem + s „oficiálním vztahem“ s WHO
WMO	0		56	NGOs s prac. ujednáním, konzultativním statutem či memorandem o spolupráci
UNODA	0		103	spolupracující organizace
ILC	3	NGOs, s nimiž konzultace	0	
UNDP	6	min. dvakrát na seznamech konzultovaných NGOs, Poradního výboru a/nebo partnerů z řad občanské spol.	47	organizace s jedním výskytem

UNEP	48	min. dvě účasti na 23. a 26. řádné a 12. speciální Řídící radě a/nebo 1x a na seznamu akčních partnerství s NGOs	180 +213	organizace s jedním výskytem + akreditované NGOs
UNFPA	0		14	zástupci poradního panelu k občanské společnosti
UN-HABITAT	16	min. dvě účasti na 24.–25. zasedání Řídící rady	187	organizace s jedním výskytem
UNCTAD	11	min. dvě účasti na 12.–13. konferenci a/nebo 1 a panel na veřejném sympoziu 2014	64 +222	organizace s 1 výskytem + všeobecná a spec. kategorie spolupracujících NGOs
WTO	5	alespoň dvě stanoviska na 9.–10. Ministerské konferenci	34 +813	organizace s jedním výskytem či aspoň jednou účastí na 8.–10. zasedání
UNHCR	28	min. dvě účasti na 64., 66.–67. zasedání Řídícího výboru	33 +96	organizace s jedním výskytem + v Mezinárodní radě dobrovolnických organizací
WIPO	31	min. dvě účasti na 52.–54. Shrom. nebo 1 a 1 prohlášení	21 +336	organizace s 1 výskytem + akreditování pozorovatelé
UN Women	43	min. 2 prohlášení na 59.–60. Komisi pro postavení žen a členství v Globální poradní skupině	440	organizace s jedním výskytem
UNICEF	8	min. dvakrát na seznámech „standby“ partnerů, NGOs zapojených do globálních sítí advokacie a/nebo účastníků zasedání v letech 2014–2016	11	organizace s jedním výskytem
COPUOS	11	min. dvě účasti na 57.–59. zasedání Výboru	3 +24	NGOs s jedním výskytem + stálý pozorovatelský status

Pramen: Vlastní zpracování na základě dat jednotlivých institucí (Human Rights Council 2016a, b, ILO 2016a, b, c, UNESCO 2014, 2016, FAO 2011, 2013, 2015, 2016a, b, AHG of INGOs 2016, ICAO 2016a, b, The World Bank 2014a, b, 2015a, b, 2016a, b, Global Partnership for Social Accountability 2016, IMO 2016, UNIDO 2011, 2013, 2015, UNWTO 2012a, b, 2013, 2014a, b, 2015, 2016a, b, UPU 2016a, b, ITU 2016, WHO 2014, 2015a, b, 2016a, b, c, d, e, f, WMO 2016, ILC 2015, Charnovitz 2010, UNODA 2016, UNDP 2016a, b, c, UNEP 2005, 2011, 2012, 2016a, b, UNFPA 2016, UN-HABITAT 2016, 2015, UNCTAD 2008, 2012, 2014, 2016, WTO 2011, 2015, 2016, UNHCR 2013, 2016, WIPO 2014a, b, 2015, 2016a, b, UN Women 2012, 2015, UNICEF 2014a, b, c, 2015a, b, c, 2016a, b, c, d, COPUOS 2016, UNOOSA 2016).

d) Vznik seznamů NGOs dle míry jejich angažovanosti v OSN

Výběr NGOs spolupracujících s různými institucemi OSN na seznamy zapojených a nejvíce aktivních je objasněn v předchozí části. Pouze do seznamu zapojených bylo nad výše uvedené NGOs přidáno 1102 NGOs přidružených k Oddělení veřejných informací (Department of Public Information) OSN³ a 4183

³ Přidružením NGOs získávají přístup k informacím o OSN, na vybrané aktivity pro NGOs, k dalším NGOs se zájmem o aktivity OSN a stávají se i součástí veřejného seznamu NGOs spravovaného DPI. Seznam NGOs viz UN DESA, 2016a.

NGOs s aktivním konzultativním statutem uděleným Hospodářskou a sociální radou OSN.⁴

K tomu, aby však byly tyto seznamy dohotoveny, bylo zapotřebí dále odstranit různé duplicity. Zbavit se bylo třeba duplicit v rámci obou seznamů vzniklých z důvodu vícetřetího zařazení stejné NGO (zejm. z důvodu její spolupráce s více institucemi). V rámci seznamu zapojených pak bylo třeba odstranit rovněž jména všech NGOs, které figurovaly též na seznamu nejvíce aktivních (pro vysledovanou aktivnější účast v jiné instituci). Po veškerých úpravách čítal seznam nejvíce aktivních 639 NGOs, seznam zapojených 7288 NGOs.

Dotvořit bylo třeba seznam NGOs, které se v OSN neangažují vůbec. K tomu již bylo využito dat z Ročenky mezinárodních organizací sestavované Uníí mezinárodních asociací (Union of International Associations, UIA). Ročenka UIA sdružuje informace o více než 69 000 mezinárodních organizací (NGOs i mezivládních organizací). Vzhledem k tomuto širokému záběru pokrývaných organizací a omezeným možnostem exportu dat bylo nutné seznam pro potřeby této práce omezit. K tomu bylo využito řazení organizací do několika kategorií, které ročenka používá. Do seznamu nebyly zařazeny organizace z kategorií H (neaktivní či zrušené organizace), J (nedávno nahlášené či navržené), S (pokračující série mezinárodních schůzek, konferencí, spíše než organizace), T (multilaterální smlouvy a dohody), U (neaktivní či zrušené nekonvenční orgány), b (bilaterální mezivládní organizace), c (série konferencí), d (zrušené či „spící“ organizace), g (mezivládní organizace), p (navržené orgány), s (organizace s nedůvěryhodnými informacemi), x (organizace, o kterých nejsou žádné aktuální informace). I po vyřazení těchto kategorií organizací bylo vytvoření seznamu technicky poměrně náročné, jelikož ročenka umožňuje export maximálně prvních 250 organizací z vyselektovaného seznamu. Proto bylo nutné procházet ročenku po jednotlivých kategoriích a v rámci nich ještě po skupinách zemí, resp. i po jednotlivých zemích. Přitom bylo nutné brát v potaz i skutečnost, že některé organizace nemají napojení na zemi uvedené a některé organizace nemají jeden ze dvou hlavních typů (velké a malé písmeno) klasifikace organizace. Zároveň pak bylo nutné odstranit duplicity vyplývající zejména ze zařazení organizace do více kategorií klasifikace, též NGOs z Ukrajiny byly automaticky generovány do seznamu organizací z UK, apod. Po pracovním stažení jednotlivých dat vznikl seznam o 30509 NGOs. Tento seznam však nelze považovat za seznam NGOs nezapojených do OSN, neboť se v rámci něho vyskytují i NGOs ze seznamů zapojených a nejvíce aktivních NGOs, které by bylo technicky značně složité vyřadit vzhledem k odlišným formátům uvedeného názvu.

⁴ Konzultativní status od ECOSOC umožňuje NGOs přístup nejen do ECOSOCu, ale i jí podřízených orgánů, do různých lidsko-právních mechanismů OSN, na ad hoc procedury k malým zbráním i speciální události pořádané předsedou Valného shromáždění apod. Seznam viz ECOSOC (2016), NGOs se všeobecným a speciálním konzultativním statutem i Roster.

Vzhledem k tomu, že pak analýza nepracuje s celým takto širokým seznamem, není již takový problém vyřadit zapojené a nejvíce aktivní NGOs až z utvořeného vzorku o podstatně nižším počtu organizací.

e) Vytvoření jednotného seznamu s vysvětlujícími proměnnými

Vzhledem k tomu, že pro analýzu nestačí pouze seznam jmen jednotlivých NGOs, bylo třeba k nim doplnit další informace. Jako zdroj těchto informací posloužila opět ročenka UIA. Jelikož je však možné z ní získat detailnější data o organizacích pouze po rozkliknutí jednotlivých organizací, resp. jejich názvů, nebylo možné pracovat s natolik širokými seznamy, jaké byly připraveny. Jejich příprava v celé šíři však představovala nutný předpoklad pro nezaujatý výběr vzorku organizací, se kterými nakonec statistika pracuje. Aby byl vybraný vzorek skutečně nezaujatý, byly organizace ve všech třech seznamech (seznam nezapojených, zapojených a nejvíce aktivních) seřazeny podle abecedy a následně všem přiřazena funkcí v Excelu náhodná čísla, tato zafixována (zkopírována jako hodnoty) a organizace pak seřazeny dle tohoto čísla od nejmenšího po největší. Následně byla zjišťována detailní data k organizacím figurujícím na začátku všech tří seznamů (tedy s nejmenším přiděleným náhodným číslem). Ze seznamu nezapojených však ze zkoumané části musela být vyřazena jedna organizace, neboť se nacházela v seznamu nejvíce aktivních. Ze seznamů zapojených a nejvíce aktivních naopak na základě jejich kategorizace v rámci ročenky byly odstraněny organizace s kódy, které nebyly zahrnovány ani do seznamu nezapojených (tj. H, J, S, T, U, b, c, d, g, p, s a x). Ve snaze ulehčení práce a možnosti získání dat i tak k co nejvyššímu počtu organizací (pro zajištění dostatečně reprezentativního vzorku) bylo použito makro, které úhrn zkopírovaných informací o jednotlivých organizacích automaticky členilo do sloupců podle podnadpisů užitých v ročence. Díky tomuto usnadnění bylo možno získat utříděná data pro 72 nezapojených, 64 zapojených a 75 nejvíce aktivních NGOs.

Následně byl z položek (organizací) ze všech tří seznamů, ke kterým byla dohledána data z ročenky UIA, vytvořen jednotný seznam (211 NGOs). Informace o jednotlivých organizacích byly uspořádány v řádcích, přičemž původ organizace ze seznamu nezapojených, zapojených, resp. nejvíce aktivních, byl rozlišen přiřazením hodnoty vysvětlované proměnné (Y), která nabývá hodnot 1 (pro nezapojené NGOs), 2 (pro zapojené NGOs) a 3 (pro nejvíce aktivní NGOs ve vztahu k OSN). Ve sloupcích pak byly uspořádány hodnoty pro vysvětlující proměnné, přičemž tyto údaje vycházely z dat z ročenky UIA. Ročenka poskytuje informace o názvu organizace, jejích kontaktních údajích, historii, cílech, událostech, aktivitách, struktuře, používaných jazycích, zaměstnancích, financích, konzultativních stavech, vztazích s mezivládními organizacemi a s NGOs, publikacích, informačních službách, členech, klasifikaci dle dvojího kódování, klíčových slovech a datu poslední aktualizace informací. Pro většinu

organizací však existují data pouze o některých z těchto ukazatelů. Z těchto informací byly vybrány ty, které jsou pro tuto práci (resp. zkoumání faktorů zapojování NGOs do OSN relevantní) a ty dále dle potřeby upraveny. Zkoumáno nakonec bylo celkem 14 vysvětlujících proměnných (X_1 až X_{14}), přičemž toto množství bylo pro jednotlivé zkoumané modely redukováno. Mezi zvažované vysvětlující proměnné patřily:

- X_1 – stáří organizace k roku 2016 (dopočítáno na základě roku založení uvedeného v ročence);
- X_2 – držba konzultativního statusu v ECOSOC (dichotomní proměnná nabývající hodnot 1 pro NGOs s konzultativním statutem a 0 pro organizace bez tohoto statusu);⁵
- X_3 – doba od posledního dodání informací do ročenky (vyjádřeno v letech k roku 2016);
- X_4 – počet mezivládních organizací, se kterými dle ročenky daná organizace udržuje vztahy (vypočítáno z uvedených názvů);
- X_5 – počet NGOs, se kterými dle ročenky daná organizace udržuje vztahy (vypočítáno z uvedených názvů);
- X_6 – vzdálenost sídla organizace od center OSN⁶ – měření kódováno následujícím způsobem: 0 (pro NGOs, co alespoň jednu z adres přímo v městě sídla OSN), 1 (ve vzdušné vzdálenosti do 350 km), 2 (do 550 km, s přímým leteckým spojením), 3 (do 1550 km), 4 (dále);
- X_7 – velikost rozpočtu – přepočítáno na USD dle kurzu k 16. 11. 2016;⁷
- X_8 – počet zaměstnanců celkem (zaměstnanci na částečný úvazek a brigádníci počítáni za 0,5);
- X_9 – mezinárodní orientace organizace (kódování přiřazeno dle klasifikace organizace dle kódu 1 (značeného velkým písmenem): 0 (pro NGOs klasifikované jako N – národní), 1 (pro NGOs klasifikované jako G – mezinárodně orientované národní organizace, D – organizace s regionálně definovaným členstvím, nebo R – náboženské řády, bratrství nebo sekulární organizace se členy z min. 3 zemí), 2 (pro NGOs klasifikované jako C – organizace s mezikontinentálním členstvím) a 3 (pro NGOs klasifikované jako A – federace mezinárodních organizací nebo B – organizace s univerzálním členstvím);

⁵ Tam, kde nebyl údaj, byla informace o konzultativním statusu v ECOSOC doplněna dle databáze na internetu (UN DESA 2016b).

⁶ Měřeno vzdušnou čarou na mapách Google, a to od New Yorku či Ženevy, resp. jiného sídla OSN dle zaměření organizace, a to vždy od nejbližšího z nich (z logistických důvodů Řím, Berlín, Vídeň sníženy na 2, Brusel, Londýn a Paříž na 1).

⁷ Použitý přepočít (platný v době vypracování): 1 CHF = 0,99975 USD, 1 EUR = 1,074115 USD, 1 GBP = 1,246145 USD, 1 RUB = 0,015639 USD.

- X_{10} – počet zemí, z nichž pocházejí členové organizace (data z ročenky);
- X_{11} – počet kontinentů, z nichž pocházejí členové organizace (data z ročenky);
- X_{12} – politické svobody země, kde má NGO hlavní sídlo (hodnoty ukazatele svobody dle Freedom House (2016), tj. 1 – nejsvobodnější až 7 – nejméně svobodná země);
- X_{13} – bohatství země, kde má NGO hlavní sídlo – velikost HDP (PPP) na obyvatele (The World Bank 2016c);
- X_{14} – informace o tom, zda je hlavní sídlo NGO v hlavním městě či městě sídla OSN (dichotomní proměnná: ano (1), ne (0)).

Výběr těchto proměnných není náhodný. Krom toho, že je nutné vycházet z dostupných dat, má výběr těchto proměnných své věcné opodstatnění. Při analýze byla snaha volit a kvantifikovat ty proměnné, které by mohly reflektovat faktory, jež mají na zapojování NGOs do OSN vliv. Bylo přitom zvažováno, že do OSN by se mohly potenciálně zapojovat více ty NGOs, které jsou již etablovanější (mají delší historii a s tím spojené větší zkušenosti a potenciálně též větší mezinárodní renomé) – odtud proměnná X_1 . Dále lze předpokládat, že se mohou více zapojovat organizace, které jsou více mezinárodně orientované. Jejich mezinárodní orientace přitom může být reflektována v jejich struktuře / mezinárodním členství (X_9 , X_{10} a X_{11}), v jejich snaze spolupracovat s jinými organizacemi (vládní i nevládní povahy – X_4 a X_5), ale také dlouhodobější snaze získat přístup do OSN, a to alespoň skrze získání konzultativního statusu ECOSOC (X_2). Lze také předpokládat, že pro větší angažovanost v OSN budou mít větší predispozice organizace, které jsou větší (počet zaměstnanců – X_8) a bohatší (X_7 , resp. X_{13}), organizace, které sídlí v místech či blízko míst sídel OSN, a mohou tak snáze vysílat své zástupce na jednání v OSN (X_6), a organizace, které pocházejí (resp. sídlí) v zemích s většími politickými svobodami, a vznikají tak v oblastech s větší tradicí existence svobodné a aktivní občanské společnosti (X_{12}). Více politicky aktivní organizace (které se proto mohou zajímat více než jiné i o politické rozhodovací procesy v OSN) budou také pravděpodobněji sídlit v hlavních městech (jež bývají sídly vlád a dalších státních institucí), příp. přímo v místech sídel OSN, které nejsou hlavními městy (Ženeva, New York) – odtud X_{14} . Organizace se zájmem o podílení se na procesech v OSN lze pravděpodobně také považovat za organizace všeobecně aktivní, což se může projevit i v jejich snaze poskytovat o své činnosti aktualizované informace (X_3).⁸

⁸ O ochotě NGOs nejvíce aktivních v OSN zveřejňovat jejich údaje svědčí i skutečnost, že například rozpočet v rámci zkoumaných 211 organizací vykazuje 45 organizací s $Y=3$, ale jen

6 STATISTICKÁ ANALÝZA

Z upraveného finálního seznamu analyzovaných organizací s doplněnými hodnotami vysvětlované i vysvětlujících proměnných byly následně pro jednotlivé modely vytvořeny dílčí „operativní seznamy“, které již představovaly konkrétní vstupy do analýzy. Tyto „operativní seznamy“ byly nahrávány do statistického programu SPSS, ve kterém byla statistická analýza prováděna. Níže jsou shrnuty jednotlivé modely, které byly zkoumány, a interpretovány jejich výstupy. Jednotlivé modely se od sebe liší primárně výběrem vstupujících vysvětlujících proměnných, jakož i způsobem, jakým byl vypořádán problém chybějících údajů pro hodnoty některých vysvětlujících proměnných u vybraných organizací. Problém chybějících údajů byl řešen prakticky dvěma způsoby, a to buď vynecháním těch organizací z analýzy, u kterých chyběly hodnoty některých vysvětlujících proměnných zkoumaných v daném modelu, nebo tím, že za chybějící údaj byla doplněna hodnota, představující medián hodnoty této proměnné pro organizace s danou hodnotou vysvětlované proměnné. Ve všech modelech bylo pro zjištění vlivu zkoumaných vysvětlujících proměnných na vysvětlovanou proměnnou (míru zapojení NGO do OSN) použito ordinální logistické regrese, která zohledňuje ordinální povahu vysvětlované proměnné (tedy skutečnost, že v závislosti na intenzitě zapojení dané NGO do OSN nabývá hodnot 1 až 3)⁹.

Model č. 1

První model představuje zkoumání vlivu 11 vysvětlujících proměnných na vysvětlovanou proměnnou Y (míru zapojení NGOs do OSN). Jedná se tedy o velmi široký model, do kterého nebyly zařazeny pouze proměnné X_4 , X_7 a X_8 (vztahy s mezivládními organizacemi, velikost rozpočtu a počet zaměstnanců), pro které u mnoha organizací chybí data. Vzhledem k tomu, že byly záměrně vyňaty ty proměnné, které obsahovaly velký počet chybějících hodnot, řešily se v tomto modelu zbývající chybějící hodnoty odstraněním těch organizací, kterým pro zvažované proměnné data chyběla. Tímto „osekáním“ v seznamu NGOs zůstalo 44 organizací s $Y=3$ (nejvíce aktivních), 30 organizací s $Y=2$ (zapojených) a 27 organizací s $Y=1$ (nezapojených). S pomocí použití náhodného čísla byl nakonec vybrán vzorek 27 organizací pro každou ze tří hodnot vysvětlované proměnné.

Hlavní výstup ordinální logistické regrese znázorňuje tabulka č. 2 uvedená níže. Z této tabulky je patrné, že jedinými dvěma statisticky významnými proměnnými při použití hladiny významnosti $\alpha=0,05$ v tomto modelu zůstávají X_2 (držba konzultativního statusu od ECOSOC) a X_5 (počet NGOs, se kterými organizace udržuje vztahy). Vzhledem k zařazení dalších vysvětlujících proměnných, u kterých se statistická významnost v rámci tohoto modelu neprokázala, však nelze jednoznačně

⁹ NGOs s $Y=2$ a 3 organizace s $Y=1$. Krom toho nejvíce aktivní NGOs ($Y=3$) vykazují nejčastěji i jiné údaje, typu počtu zaměstnanců apod.

určit, zda držba konzultativního statusu v ECOSOC a počet NGOs, se kterými organizace udržuje vztahy, jsou skutečně směrodatné pro určení míry aktivity NGOs v OSN.

Tab. 2: Výstupy modelu 1 – odhady parametrů

		<i>Estimate</i>	<i>Std. Error</i>	<i>Wald</i>	<i>df</i>	<i>Sig.</i>
Threshold	[Y = 1]	2,992	1,69	3,135	1	0,077
	[Y = 2]	5,49	1,795	9,351	1	0,002
Location	X ₁ stari	0,002	0,01	0,05	1	0,824
	X ₂ ECOSOC	2,343	0,635	13,619	1	0
	X ₃ aktualizace	-0,045	0,085	0,276	1	0,599
	X ₅ NGOs	0,156	0,057	7,391	1	0,007
	X ₆ vzdalenost	0,214	0,222	0,926	1	0,336
	X ₉ orientace	0,456	0,483	0,893	1	0,345
	X ₁₀ země	-0,008	0,009	0,817	1	0,366
	X ₁₁ kontinenty	-0,039	0,126	0,096	1	0,757
	X ₁₂ svobody	-0,01	0,284	0,001	1	0,971
	X ₁₃ bohatstvi	3,46E-05	2,69E-05	1,648	1	0,199
	X ₁₄ sidlo	-0,265	0,523	0,257	1	0,612
Link function: Logit.						

Pramen: Vlastní zpracování.

Model č. 2

Vzhledem k neuspokojujícím výsledkům analýzy modelu zahrnujícího vysoký počet proměnných pracuje další model pouze se třemi proměnnými, které se zdají být pro určení míry zapojení NGOs do OSN rozhodujícími, a to stáří organizace (X₁), počtem NGOs, se kterými má organizace vztah (X₅) a jehož potenciální význam potvrdila analýza prvního modelu, a mezinárodní orientací organizace (X₉). Opět i v tomto modelu jsou chybějící hodnoty proměnných u některých organizací řešeny vynecháním příslušných organizací z analýzy. Jejich vynecháním zůstalo v seznamu 48 organizací s Y=3 a po 30 organizacích s Y=2 a Y=1. Pro zachování stejné velikosti zkoumaných vzorků bylo i z první skupiny (organizace s Y=3) vybráno náhodným číslem pouze 30 reprezentativních NGOs.

Výstupy regresní analýzy pro model dva znázorňuje tabulka č. 3 pod tímto odstavcem. Podobně jako u prvního modelu se i zde projevila statistická významnost vysvětlující proměnné X₅, představující počet NGOs, se kterými organizace udržuje vztahy. Ostatní proměnné (stáří organizace a její mezinárodní orientace vyjádřená klasifikací v ročence) se ukázaly jako statisticky nevýznamné. Přes nedokonalost

modelu však ani pro potvrzení statistické významnosti proměnné X_5 stále nelze hovořit o její schopnosti určovat velikost vysvětlované proměnné.

Tab. 3: Výstupy modelu 2 – odhady parametrů

		<i>Estimate</i>	<i>Std. Error</i>	<i>Wald</i>	<i>df</i>	<i>Sig.</i>
Threshold	[Y = 1]	0,527	0,466	1,277	1	0,258
	[Y = 2]	2,295	0,534	18,448	1	0
Location	X ₁ stari	-0,006	0,006	0,988	1	0,32
	X ₅ NGOs	0,125	0,037	11,377	1	0,001
	X ₉ orientace	0,513	0,282	3,304	1	0,069
Link function: Logit.						

Pramen: Vlastní zpracování.

Model č. 3

Model č. 3 se od předchozích dvou modelů odlišuje primárně ve způsobu řešení chybějících hodnot některých proměnných u některých ze zkoumaných NGOs. Namísto toho, aby byly vynechávány organizace, kterým některá z dat chybí, čímž dochází ke snížení šíře zkoumaného vzorku, jsou v tomto případě pro chybějící hodnoty využity mediány hodnot jednotlivých proměnných naměřených z hodnot pro skupinu organizací se stejnou hodnotou vysvětlované proměnné Y. Aby však nemusely být hodnoty „odhadovány“ ve velkém měřítku, byl alespoň výběr zkoumaných vysvětlujících proměnných uzpůsoben tak, že nebyly zahrnuty ty proměnné, u kterých organizacím jejich hodnoty často chybí (zejm. velikost rozpočtu, počet zaměstnanců a počet mezivládních organizací, se kterými NGO udržuje vztahy). Do modelu č. 3 nakonec vstupuje 7 vysvětlujících proměnných (stáří organizace, počet NGOs, se kterými udržuje vztahy, vzdálenost organizace od sídel OSN, počet zemí, ze kterých pocházejí její členové, politická svoboda a bohatství země, v níž organizace sídlí, a informace o tom, zda se toto sídlo NGO nachází v hlavním městě či městě sídla OSN). Do modelu bylo vybráno po 50 organizacích z každé skupiny pro jednotlivé velikosti vysvětlované proměnné Y s tím, že tento vzorek nebyl vybrán primárně náhodným výběrem, ale výběrem těch organizací, které měly nejméně chybějících hodnot u zvažovaných proměnných, aby tak byla dále snížena potřeba jejich doplňování pomocí dopočítaných mediánů. Po odebrání položek s dvěma a více chybějícími hodnotami byl z dalších organizací s chybějícími hodnotami odebrán potřebný počet pomoci náhodného výběru, u organizací s Y=3 bylo po odebrání všech organizací s chybějící hodnotou potřeba odebrat dalších 13 náhodným výběrem.¹⁰

Výstupy ordinální logistické regrese pro model 3 opět představuje tabulka níže (tab. 4). Jedinou vysvětlující proměnnou, pro kterou se, již potřetí, prokázala statistická

¹⁰ U organizací ze skupiny Y=2 zůstaly 3 položky s chybějící hodnotou pro jednu proměnnou, u Y=1 17 položek.

významnost, je počet NGOs, se kterými organizace udržuje vztahy. Ostatní proměnné při zvolené hladině významnosti $\alpha=0,05$ nelze v daném modelu považovat za statisticky významné.

Tab. 4: Výstupy modelu 3 – odhady parametrů

		<i>Estimate</i>	<i>Std. Error</i>	<i>Wald</i>	<i>df</i>	<i>Sig.</i>
Threshold	[Y = 1]	1,82	0,909	4,011	1	0,045
	[Y = 2]	3,502	0,945	13,732	1	0
Location	X ₁ stari	0,004	0,005	0,566	1	0,452
	X ₅ NGOs	0,099	0,026	14,288	1	0
	X ₆ vzdalenost	0,179	0,142	1,571	1	0,21
	X ₁₀ země	0,008	0,004	2,9	1	0,089
	X ₁₂ svobody	0,083	0,15	0,307	1	0,579
	X ₁₃ bohatstvi	1,99E-05	1,37E-05	2,123	1	0,145
	X ₁₄ sidlo	0,279	0,349	0,639	1	0,424
Link function: Logit.						

Pramen: Vlastní zpracování.

Model č. 4

Poslední model opět vychází z řešení nahrazování chybějících hodnot vysvětlujících proměnných pro zvažované instituce jejich nahrazením mediánem, naměřeným z hodnot dané proměnné pro skupinu organizací dané hodnoty vysvětlované proměnné (Y). Zvažovány byly pouze tři proměnné, a to držba konzultativního statusu organizace v ECOSOC (X₂), jehož potenciální význam prokázala analýza prvního modelu, počet NGOs, se kterými daná organizace udržuje vztahy (X₅), který se prokázal jako statisticky významný ve všech předchozích modelech, a mezinárodní orientace organizace (X₉).

Ordinální logistická regrese měřila vliv těchto proměnných na velikost vysvětlované proměnné Y u celého seznamu organizací, ke kterým byla zjišťována potřebná data, tj. u 72 organizací s Y=1 (nezapojených), 64 organizací s Y=2 (zapojených) a 75 organizací s Y=3 (nejvíce aktivních). Analýza tohoto modelu, jejíž výsledky shrnuje tabulka č. 5, prokázala, že v této kombinaci jsou statisticky významné všechny tři zvažované vysvětlující proměnné.

Tab. 5: Výstupy modelu 4 – odhady parametrů

		<i>Estimate</i>	<i>Std. Error</i>	<i>Wald</i>	<i>df</i>	<i>Sig.</i>
Threshold	[Y = 1]	1,951	,349	31,200	1	,000
	[Y = 2]	4,311	,472	83,460	1	,000
Location	X ₂ ECOSOC	2,211	,355	38,819	1	,000
	X ₅ NGOs	,083	,023	12,576	1	,000
	X ₉ orientace	1,153	,251	21,038	1	,000
Link function: Logit.						

Pramen: Vlastní zpracování.

Jak vyplývá z další tabulky (tab. 6), ani korelace mezi jednotlivými proměnnými neosahuje příliš vysoké hodnoty, pro které by bylo nutné některé z těchto proměnných vynechat.

Tab. 6: Model 4 – korelace mezi vysvětlujícími proměnnými (Pooled Within Group Matrices)

		<i>X₂ ECOSOC</i>	<i>X₅ NGOs</i>	<i>X₉ orientace</i>
Correlation	X ₂ ECOSOC	1,000	,073	,169
	X ₅ NGOs	,073	1,000	,156
	X ₉ orientace	,169	,156	1,000

Pramen: Vlastní zpracování.

Z posledního modelu tedy vyplývá, že míru zapojení NGOs do OSN (tedy velikost vysvětlované proměnné Y) ovlivňují minimálně tři vysvětlující proměnné, a to držba konzultativního statusu ECOSOC, počet NGOs, se kterými organizace udržuje vztahy, a mezinárodní orientace organizace, vyjádřená její klasifikací dle kódu 1 v ročence UIA. Ačkoli vliv proměnných X₂ a X₅ indikovaly již výsledky předchozích modelů, vliv proměnné X₉ byl naopak prvními dvěma modely hodnocen jako statisticky nevýznamný. Vyplývá to z vlivu ostatních proměnných, se kterými statisticky významné proměnné vstupují do modelu. Výsledky regrese modelu č. 4 by tedy bylo možné interpretovat tak, že hodnoty X₂, X₅ a X₉, pokud jsou zvažovány hromadně, mají vliv na velikost Y. Jinými slovy řečeno, lze očekávat, že organizace bude v OSN více aktivní, pokud bude držet konzultativní status ECOSOC, bude udržovat vztahy s velkým počtem NGOs a zároveň bude mezinárodně orientovaná.

Mediány hodnot vysvětlujících proměnných

Zajímavé výsledky však přineslo už samotné zjišťování mediánů hodnot vysvětlujících proměnných pro skupiny organizací se stejnou hodnotou vysvětlované

proměnné Y. Mediány byly měřeny na základě dostupných hodnot pro jednotlivé proměnné za všechny (211) organizace, pro které byla tato data zjišťována. Ačkoli toto zjišťování mělo posloužit jen jako jeden ze způsobů vypořádání se s chybějícími údaji, jeho výstupy (viz tab. 7) stojí rovněž za zaznamenání.

Tab. 7: Mediány vybraných vysvětlujících proměnných

<i>Mediány</i>					
X₁stari		X₇rozpocet		X₁₁kontinenty	
Y=3	45	Y=3	700000	Y=3	4
Y=2	43,5	Y=2	350000	Y=2	3
Y=1	26,5	Y=1	7875,636	Y=1	0
X₄IGOs		X₈zamestnanci		X₁₂svobody	
Y=3	3	Y=3	7,25	Y=3	1
Y=2	2	Y=2	8,5	Y=2	1
Y=1	1	Y=1	2	Y=1	1
X₅NGOs		X₉orientace		X₁₃bohatstvi	
Y=3	10	Y=3	2	Y=3	45514
Y=2	6	Y=2	1	Y=2	43992
Y=1	2	Y=1	1	Y=1	41325
X₆vzdalenost		X₁₀země		X₁₄sidlo	
Y=3	1	Y=3	23	Y=3	1
Y=2	1	Y=2	19	Y=2	1
Y=1	3	Y=1	0	Y=1	0

Pramen: Vlastní zpracování.

Z výše uvedené tabulky je patrné, že za použití mediánu lze mezi zkoumanými organizacemi seskupenými do tří kategorií podle velikosti vysvětlované proměnné (Y) vysledovat rozdíly v řadě vysvětlujících proměnných. Ukazuje se tak např., že do OSN zapojené organizace jsou zpravidla starší než ty, které s OSN nespolupracují. Drobný rozdíl je vidět i u aktivněji zapojených NGOs. Čím aktivnější je NGO ve vztahu k OSN, tím větší je i střední hodnota počtu mezivládních a nevládních organizací, s nimiž tato NGO udržuje vztahy. U vztahu s jinými NGOs je tento rozdíl markantnější. Organizace, které jsou do OSN zapojené (nezávisle na tom, zda aktivně či méně), zpravidla mají alespoň jedno ze sídel přímo v městě sídla OSN či hlavním městě, které není od sídel OSN daleko.

Čím aktivnější jsou NGOs v OSN, tím je zpravidla vyšší i jejich rozpočet. Potvrzuje se tak i hypotéza, že bohatství NGOs může ovlivnit i jejich schopnost se v OSN angažovat. Často také sídlí v zemích, které jsou bohatší. Organizace zapojené

do OSN (aktivně i méně aktivně) též mají obecně zpravidla více zaměstnanců než organizace, které se do OSN nezapojují. Mezinárodní orientace hraje dle výpočtu mediánů rozdíl pouze u nejméně aktivních NGOs. Obecně však zapojené i nejméně aktivní NGOs mají širší členskou základnu, pokrývající více zemí i kontinentů. Bez zajímavosti není ani skutečnost, že většina všech NGOs pochází, resp. sídlí v zemích s vysokými politickými svobodami.

Vypovídající hodnota mediánů je ovšem omezená a toto omezení je třeba mít na paměti. Ačkoli vzorek 211 NGOs vybraných maximálně možným nezávislým způsobem může být považován za dostatečně reprezentativní, medián, resp. střední hodnota jednotlivých vysvětlujících proměnných, pouze měří rozdíly, ale nepředstavuje faktor, na základě kterého by bylo možné utvářet prediktivní modely.

7 ZÁVĚR

Zatímco dříve ovlivňovaly nevládní organizace jednání a rozhodování na mezinárodní úrovni spíše zprostředkovaně, dnes se stávají čím dál více samostatnými aktéry. Jejich role tichých rádců jednotlivým vládám se přeměňuje v aktivní účast na jednáních v mezivládních organizacích. Nejinak je tomu v případě OSN, mezivládní organizace, která pro svůj význam láká zájem všech aktérů, kteří chtějí o mezinárodní politice (spolu)rozhodovat.

Ačkoli se jedná o organizaci mezivládní, získávají do OSN postupně přístup i vybrané NGOs. Přístup na zasedání, kde dochází k reálným politickým rozhodnutím, je zásadní pro všechny NGOs, které nechtějí spolupracovat již jen v oblasti implementace takto přijatých rozhodnutí, případně tiše lobbovat u zástupců jednotlivých vlád.

Pro možnost analýzy tohoto trendu a jeho dopadů na způsob vykonávání mezinárodní (či možná dnes spíše již světové) politiky, je nutné odhalit i to, kdo jsou tyto NGOs, které o přístup do institucí OSN usilují. Za jejich zapojováním do OSN stojí celá řada faktorů, od těch strukturálních (typu důležitosti a otevřenosti OSN) až po faktory, připisatelné konkrétním NGOs coby jejich specifické atributy.

Tato práce představuje analýzu vlivu faktorů v podobě charakteristik NGOs na zapojování těchto organizací do různých institucí OSN. Za účelem provedení takového výzkumu byly na základě pracného prozkoumání dokumentů jednotlivých institucí OSN o účasti NGOs na jejich zasedáních a dalších aktivitách identifikovány kategorie zapojených a nejméně aktivních NGOs ve vztahu k OSN. Ty byly doplněny o seznam NGOs do OSN nezapojovaných a na základě identifikace možných faktorů a využití dat z ročenky UIA provedena statistická analýza. Vzhledem k povaze zkoumaných veličin bylo užito ordinální logistické regrese, která umožňuje zjistit vliv jednotlivých vysvětlujících proměnných (v tomto případě faktorů zapojování) na omezený počet hodnot vysvětlované proměnné (stupeň zapojení NGOs do OSN – od nezapojených přes zapojené až po nejméně aktivní NGOs).

Přestože ve finálním vzorku 211 organizací byly mezi nezapojenými (72 NGOs), zapojenými (64 NGOs) a nejvíce aktivními (75 NGOs) vysledovány rozdíly v řadě proměnných (zejm. stáří organizace, velikost rozpočtu, počet zaměstnanců, počet zemí členů, počet jiných NGOs a mezivládních organizací, s nimiž daná NGO udržuje vztahy, apod. – viz rozdíly v mediánech proměnných pro jednotlivé kategorie vysvětlované proměnné), jako určující pro míru zapojení NGOs do OSN se díky regresní analýze ukázala kombinace tří proměnných (faktorů), a to držba konzultativního statusu ECOSOC, počet NGOs, s nimiž daná organizace udržuje vztahy, a mezinárodní orientace (vyjádřena klasifikací podle kódu I v ročence UIA). Z těchto výsledků vyplývá, že do OSN se více a aktivněji zapojují zejména NGOs, které jsou mezinárodně orientované, drží konzultativní status ECOSOC a současně udržují vztahy s více NGOs. Držba konzultativního statusu ECOSOC je sama o sobě do jisté míry již i projevem zájmu o spolupráci s OSN, sama o sobě však nepředurčuje NGO k výrazné aktivitě. Spolu s mezinárodní orientací NGO a jejím zapojením do sítí NGOs však již jistá prediktivní schopnost těchto ukazatelů vzniká. Zájem NGOs o aktivní účast na zasedáních a jiných aktivitách OSN by mohly částečně vysvětlovat i další faktory, které se však v práci nepodařilo plně docenit kvůli absenci dat o nich u některých ze zkoumaných NGOs či kvůli obecnému nedostatku dalších zdrojových informací o faktorech, jež z tohoto důvodu ani zvažovány nebyly. Přesto i představené výsledky této analýzy mají významný přínos pro další studium zapojování NGOs do OSN, a potažmo i jejich širší role v dnešním mezinárodním (světovém) systému.

Výzkum faktorů zapojování NGOs do OSN nejenže poukazuje na rozdíly mezi NGOs, které se do OSN zapojují, a těmi, které o podobnou spolupráci nejeví zájem, ale také může pomoci odhalit možné motivy a strategie, pro které se některé NGOs do OSN zapojují. Kromě samotného objasnění jevu zapojování je výstup důležitý i pro další analýzu role, kterou mohou NGOs v OSN sehrávat. Krom toho, že předložená studie představuje důležitý odrazový můstek pro další výzkum působení NGOs v OSN i širším mezinárodním (světovém) systému, její výstupy jsou využitelné i v praxi.

POUŽITÁ LITERATURA:

1. AHG of INGOs (2016): Members 2016. [Online]. In: *AHG of INGOs*, 2016. [Citované 2016-10-18]. Dostupné na: <<http://www.ahgingos.org/members.html>>.
2. ANDERSON, K. (2011): "Accountability" as "legitimacy": global governance, global civil society and the United Nations. In: *Brooklyn Journal of International Law*, 2011, roč. 36, č. 3, s. 841-890.
3. CHARNOVITZ, S. (2010): New Opportunities for Nongovernmental Actors in the International Law Commission. In: *GW Law Faculty Publications & Other Work*, Paper 402. Dostupné též na internetu: <http://scholarship.law.gwu.edu/faculty_publications/402>.

4. COPUOS (2016a): Information on consultative status with the Economic and Social Council (ECOSOC) of non-governmental organizations having permanent observer status with the Committee (A/AC.105/2016/CRP.9). Vídeň: COPUOS, 2016. <http://www.unoosa.org/res/oosadoc/data/documents/2016/aac_1052016crp/aac_1052016crp_9_0_html/AC105_2016_CRP09E.pdf>.
5. COPUOS (2016b): Information on consultative status with the Economic and Social Council (ECOSOC) of non-governmental organizations having permanent observer status with the Committee (A/AC.105/2016/CRP.9). Vídeň: COPUOS, 2016. <http://www.unoosa.org/pdf/limited/l/AC105_2014_CRP08E.pdf>.
6. CRONKITE, W. (2000): The Case for Democratic World Government. In: *Earth Island Journal*, 2000, roč. 15, č. 2, s. 45.
7. ECOSOC (2016): List of non-governmental organizations in consultative status with the Economic and Social Council as of 1 September 2015 (E/2015/INF/5). ECOSOC, 2016. Dostupné též na internetu: <<http://docbox.un.org/DocBox/docbox.nsf/GetFile?OpenAgent&DS=E/2015/INF/5&Lang=E&Type=DOC>>.
8. FAO (2011): List of Delegates and Observers. [Online]. In: *FAO*, 2011. [cit 2016-10-18]. <http://www.fao.org/unfao/bodies/conf/c2011/C2011_DelegatesList.pdf>.
9. FAO (2013): List of Delegates and Observers. [Online]. In: *FAO*, 2013. [Citované 2016-10-18]. <<http://www.fao.org/docrep/meeting/028/mh147m.pdf>>.
10. FAO (2014): INGOs with Formal Status. [Online]. In: *FAO*, 2014. [Citované 2016-10-18]. Dostupné na internetu: <<http://www.fao.org/3/a-be808e.pdf>>.
11. FAO (2015): List of Delegates and Observers. [Online]. In: *FAO*, 2015. [Citované 2016-10-18]. Dostupné na internetu: <http://www.fao.org/fileadmin/user_upload/bodies/Conference_2015/List_of_Delegates_Conference-2015.pdf>.
12. FAO (2016a): FAO Council: List of Documents. [Online]. In: *FAO*, 2016. [Cit. 2016-10-18]. <<http://www.fao.org/about/meetings/council/cl155/documents/en/>>.
13. FAO (2016b): Our Partnerships. [Online]. In: *FAO*, 2016. [Citované 2016-10-18]. Dostupné na: <<http://www.fao.org/partnerships/partnerships-in-action/en/>>.
14. Freedom House (2016): Freedom in the World 2016: Table of Country Scores. [Online]. In: *Freedom House*, 2016. [Citované 2016-10-18]. Dostupné na internetu: <<https://freedomhouse.org/report/freedom-world-2016/table-scores>>.
15. Global Partnership for Social Accountability (2016): Global Partners List. [Online]. In: *GPSA*, 2016. [Citované 2016-10-18]. Dostupné na internetu: <http://www.thegpsa.org/sa/Data/gpsa/files/docs/gpsa_global_partners_list.pdf>.
16. Global Policy Forum (2016): NGOs and the General Assembly. [Online]. In: *GPF*, 2016. [Citované 2016-10-18]. <<https://www.globalpolicy.org/ngos/ngos-and-the-un/31780.html#generalassembly>>.

17. Human Rights Council (2016a): Report of the Human Rights Council on its thirty-first session (A/HRC/31/2). Ženeva: UN HRC, 2016. Dostupné též na internetu: <www.ohchr.org/EN/HRBodies/HRC/RegularSessions/Session31/Documents/A_HRC_31_2_en.doc>.
18. Human Rights Council (2016b): Report of the Human Rights Council on its thirtieth session (A/HRC/30/2). Ženeva: UN HRC, 2016. Dostupné též na: <www.ohchr.org/EN/HRBodies/HRC/RegularSessions/Session30/Documents/A-HRC-30-2_en.doc>.
19. ICAO (2016a): All Assembly Sessions. [Online]. In: ICAO, bez data. [Citované 2016-10-18]. <<http://www.icao.int/publications/Pages/assembly-archive.aspx>>.
20. ICAO (2016b): Organizations able to be invited to ICAO Meetings. [Online]. In: ICAO, bez data. [Citované 2016-10-18]. Dostupné na: <<http://www.icao.int/about-icao/Pages/Invited-Organizations.aspx#idIONonGov>>.
21. ILC (2015): About the Commission. [Online]. In: UN, Office of Legal Affairs, 2015. [Citované 2016-10-18]. Dostupné na: <<http://legal.un.org/ilc/activs.shtml>>.
22. ILO (2016a): Non-governmental international organizations having general consultative status with the ILO. [Online]. In: ILO, bez data. [Citované 2016-10-18]. Dostupné na internetu: <http://www.ilo.org/pardev/partnerships/civil-society/ngos/WCMS_201411/lang--en/index.htm>.
23. ILO (2016b): Non-governmental international organizations having regional consultative status with the ILO. [Online]. In: ILO, bez data. [Citované 2016-10-18]. Dostupné na internetu: <http://www.ilo.org/pardev/partnerships/civil-society/ngos/WCMS_201416/lang--en/index.htm>.
24. ILO (2016c): ILO Special List of NGOs. [Online]. In: ILO, bez data. [Citované 2016-10-18]. Dostupné na: <<http://www.ilo.org/pardev/partnerships/civil-society/ngos/ilo-special-list-of-ngos/lang--en/index.htm>>.
25. IMO (2016): Non-Governmental international Organizations which have been granted consultative status with IMO. [Online]. In: IMO, 2016. [Cit. 2016-10-18]. <<http://www.imo.org/en/About/membership/pages/ngosinconsultativestatus.aspx>>
26. ITU (2016): List of International Organizations. [Online]. In: ITU, bez data. [Citované 2016-10-18]. Dostupné na internetu: <<https://www.itu.int/online/mm/scripts/gensel11?memb=OTHERORGS>>.
27. LEE, T. (2010): The Rise of International Nongovernmental Organizations: A Top-Down or Bottom-Up Explanation? In: *Voluntas: International Journal of Voluntary and Nonprofit Organizations*, 2010, roč. 21, č. 3, s. 393-416.
28. NGO Working Group on the Security Council (2016): Members of the NGO Working Group on the Security Council: Membership as of July 2016. [Online].

- In: NGO WGSC, bez data. [Citované 2016-10-5]. Dostupné na internetu: <<http://www.ngowgsc.org/content/members-ngo-working-group-security-council>>.
29. RIPINSKY, S., BOSSCHE, P. (2007): *NGO Involvement in International Organizations: A Legal Analysis*. London: British Institute of International and Comparative Law, 2007. 362 s. ISBN 978-1-905221-19-6.
 30. THAKUR, R. (2011): „The United Nations in Global Governance: Rebalancing Organized Multilateralism for Current and Future Challenges“. UNGA 65th Session Thematic Debate on the United Nations in Global Governance. New York: UN Headquarters, 2011. Dostupné též na: <http://www.un.org/en/ga/president/65/initiatives/GlobalGovernance/Thakur_GA_Thematic_Debate_on_UN_in_GG.pdf>.
 31. The World Bank (2014a): Announcing the Advisory Council for the Strategic Framework for Mainstreaming Citizen Engagement in World Bank Group Operations. [Online]. In: *World Bank*, 2014. [Citované 2016-10-18]. Dostupné na internetu: <http://consultations.worldbank.org/Data/hub/files/consultation-template/engaging-citizens-improved-resultsopenconsultationtemplate/materials/press_release.pdf>.
 32. The World Bank (2014b): Civil Society Program. [Online]. In: *World Bank*, 2014. [Citované 2016-10-18]. Dostupné na internetu: <<http://web.worldbank.org/WBSITE/EXTERNAL/TOPICS/CSO/0,,contentMDK:23610678~pagePK:220503~piPK:220476~theSitePK:228717,00.html>>.
 33. The World Bank (2015a): Civil Society Policy Forum. [Online]. In: *World Bank*, 2015. [Citované 2016-10-18]. Dostupné na internetu: <<http://web.worldbank.org/WBSITE/EXTERNAL/TOPICS/CSO/0,,contentMDK:23659584~pagePK:220503~piPK:220476~theSitePK:228717,00.html>>.
 34. The World Bank (2015b): Civil Society Policy Forum. [Online]. In: *World Bank*, 2015. [Citované 2016-10-18]. Dostupné na internetu: <<http://web.worldbank.org/external/default/main?pagePK=220503&theSitePK=228717&contentMDK=23689765&noSURL=Y&piPK=220476>>.
 35. The World Bank (2016a): Civil Society Policy Forum. [Online]. In: *World Bank*, 2016. [Citované 2016-10-18]. Dostupné na internetu: <<http://www.worldbank.org/en/events/2016/04/11/civil-society-policy-forum#3>>.
 36. The World Bank (2016b): Civil Society Policy Forum. [Online]. In: *World Bank*, 2016. [Citované 2016-10-18]. Dostupné na internetu:

- <<http://www.worldbank.org/en/events/2016/10/07/civil-society-policy-forum#6>>.
37. The World Bank (2016c): GDP per capita, PPP (current international \$). [Online]. In: *World Bank*, 2016. [Citované 2016-10-18]. Dostupné na internetu: <http://data.worldbank.org/indicator/NY.GDP.PCAP.PP.CD?year_high_desc=true>.
 38. TINBERGEN, J. (1994): Special Contribution. In: United Nations Development Programme. *Human development report 1994*. NY: Oxford University Press for the United Nations Development Programme, 1994. ISBN 01-950-9170-1.
 39. UIA (2016): The Yearbook of International Organizations [online databáze]. Brusel: Union of International Associations, 2016 [Citované 2016-10-25]. Dostupné na internetu: <<https://www.vse.cz/zdroje/info/yoio> >.
 40. UN DESA (2016a): Civil Society Participation: DPI Search. [Online]. In: *UN DESA, NGO Branch*, bez data. [Citované 2016-10-05]. Dostupné na internetu: <<http://esango.un.org/civilsociety/displayDPIsearch.do?method=getAllDPIS&searchType=dpiSearch>>.
 41. UN DESA (2016b): Integrated Civil Society Organizations System. [Online]. In: *UN DESA, NGO Branch*, bez data. [Citované 2016-10-05]. Dostupné na internetu: <<http://esango.un.org/civilsociety/login.do>>.
 42. UN Women (2012): UN Women announces members of Global Civil Society Advisory Group. [Online]. In: *UN Women*, 2012. [Citované 2016-10-18]. Dostupné na internetu: <<http://www.unwomen.org/en/news/stories/2012/5/un-women-announces-members-of-global-civil-society-advisory-group>>.
 43. UN Women (2015): CSW59: Official Documents. [Online]. In: *UN Women*, 2015. [Citované 2016-10-18]. Dostupné na internetu: <<http://www.unwomen.org/en/csw/csw59-2015/official-documents> >.
 44. UNCTAD (2008): List of Participants (TD/INF.41). Accra: UNCTAD, 2008. Dostupné též na internetu: <http://unctad.org/en/Docs/tdinf41_en.pdf>.
 45. UNCTAD (2012): List of Participants (TD(XIII)/INF.1). Doha: UNCTAD, 2012. Též: <http://unctad.org/meetings/en/SessionalDocuments/tdb_xiii_inf_1_en.pdf>.
 46. UNCTAD (2014): 2014 Public Symposium: Panellists and Discussants. [Online]. In: *UNCTAD*, 2014. [Citované 2016-10-18]. Dostupné na internetu: <<http://unctad.org/en/conferences/publicsymposium/2014/Pages/Panelists.aspx>>.
 47. UNCTAD (2016): List of non-governmental organizations participating in the activities of UNCTAD (TD/B/NGO/LIST/20). UNCTAD, 2016. Dostupné též na: <http://unctad.org/meetings/en/SessionalDocuments/tdngolistd20_en.pdf>.
 48. UNDP (2016a): Strengthening Civic Engagement. [Online]. In: *UNDP*, bez data. [Citované 2016-10-18]. Dostupné na internetu:

- <http://www.undp.org/content/undp/en/home/ourwork/funding/partners/civil_society_organizations/civic_engagement_dialogue_series/>.
49. UNDP (2016b): UNDP Civil Society Advisory Committee. [Online]. In: *UNDP*, bez data. [Citované 2016-10-18]. Dostupné na internetu: <http://www.undp.org/content/undp/en/home/ourwork/funding/partners/civil_society_organizations/advisorycommittee.html>.
 50. UNDP (2016c): Investing in Civil Society. [Online]. In: *UNDP*, bez data. [Citované 2016-10-18]. Dostupné na internetu: <http://www.undp.org/content/undp/en/home/ourwork/funding/partners/civil_society_organizations/investing_in_civil_society/>.
 51. UNEP (2005): [UNEP and the Millennium Development Goals](#). [Online]. In: *UNEP*, 2005. [Cit. 2016-10-18]. <<http://www.unep.org/gc/gc23/index-flash.asp>>.
 52. UNEP (2011): List of participants at the twenty-sixth session of the Governing Council/Global Ministerial Environment Forum (UNEP/GC.26/INF/24). Nairobi: UNEP, 2011. Dostupné též na: <http://www.unep.org/gc/gc26/docs/K1171827-GC-26-INF24-List_of_participants.pdf>.
 53. UNEP (2012): Provisional list of participants (UNEP/GCSS.XII/INF/11). Nairobi: Governing Council of the UNEP, 2012. Dostupné též na internetu: <<http://www.unep.org/gc/gcss-xii/docs/GC12th-Participant.pdf>>.
 54. UNEP (2016a): Partnership in an event. [Online]. In: *UNEP*, bez data. [Citované 2016-10-18]. Dostupné z: <<http://www.unep.org/civil-society/MajorGroups/Non-GovernmentalOrganisations/tabid/78622/Default.aspx>>.
 55. UNEP (2016b): Accredited organizations. [Online]. In: *UNEP*, bez data. [Citované 2016-10-18]. Dostupné na internetu: <<http://www.unep.org/civil-society/Portals/24105/documents/Accreditation/NGOs-6.11.14%20lz.pdf>>.
 56. UNESCO (2014): 2014 International Conference of NGOs: List of Participants. [Online]. In: *UNESCO*, 2014. [Citované 2016-10-18]. Dostupné na internetu: <http://www.unesco.org/new/fileadmin/MULTIMEDIA/HQ/NGO/pdf/CIONG_2014_Liste_finale_des_participants.pdf>.
 57. UNESCO (2016): NGOs in official partnership with UNESCO in consultative status. [Online]. In: *UNESCO*, bez data. [Citované 2016-10-18]. Dostupné na: <http://www.unesco.org/new/fileadmin/MULTIMEDIA/HQ/NGO/pdf/cns-eng_avec_sigles.pdf>.
 58. UNFPA (2016): Partnering with civil society. [Online]. In: *UNFPA*, bez data. [Citované 2016-10-18]. <<http://www.unfpa.org/partnering-civil-society#>>.
 59. UN-HABITAT (2013): Provisional List of Participants (HSP/GC/24/INF/7). Nairobi: United Nations Human Settlements Programme, 2013. Dostupné též na internetu: <http://mirror.unhabitat.org/downloads/docs/12120_1_595053.pdf>.

60. UN-HABITAT (2015): List of participants (HSP/GC/25/INF/9). Nairobi: UN-HABITAT, 2015. Dostupné též na internetu: <<http://unhabitat.org/wp-content/uploads/2015/01/HSP-GC-25-INF-9-List-of-Participants.pdf>>.
61. UNHCR (2013): Executive Committee of the High Commissioner's Programme: List of Participants (A/AC.96/LXIV/INF.1). Ženeva: UNHCR, 2013. Dostupné též z: <<http://www.unhcr.org/excom/excomrep/525baefe9/list-participants.html>>.
62. UNHCR (2016): Executive Committee of the High Commissioner's Programme: List of Participants (A/AC.96/LXVII/INF.1). Ženeva: UNHCR, 2016. Dostupné též z: <<http://www.unhcr.org/excom/orginfo/57ee1ffb7/list-of-participants.html>>.
63. UNICEF (2014a): List of Participants to the Annual Session of the UNICEF Executive Board, UN HQ (E/ICEF/2014/CRP.10). UNICEF, 2014. Dostupné též na internetu: <<http://papersmart.unmeetings.org/media2/3500885/2014-as-unicef-eb-participants-list-final-6jun2014.pdf>>.
64. UNICEF (2014b): List of Participants to the Second Regular Session of the UNICEF Executive Board, UN HQ (E/ICEF/2014/CRP.24). UNICEF, 2014. Dostupné též z: <<http://papersmart.unmeetings.org/media2/4557773/2014-srs-unicef-eb-participants-list-final-12sept2014-2.pdf>>.
65. UNICEF (2014c): List of Participants to the First Regular Session of the UNICEF Executive Board, UN HQ (E/ICEF/2014/CRP.1). UNICEF, 2014. Dostupné též na internetu: <<http://papersmart.unmeetings.org/media2/1731481/2014-frs-unicef-executive-board-participants-list-final-7feb2014.pdf>>.
66. UNICEF (2015a): List of Participants to the Annual Session of the UNICEF Executive Board, UN HQ (UNICEF/2015/EB/2). UNICEF, 2015. Dostupné též na internetu: <<http://papersmart.unmeetings.org/media2/7650394/provisional-list-agenda-items-srs-2015-final-22jun2015.pdf>>.
67. UNICEF (2015b): List of Participants to the Second Regular Session of the UNICEF Executive Board, UN HQ (UNICEF/2015/EB/5). UNICEF, 2015. Dostupné též z: <<http://papersmart.unmeetings.org/media2/7651285/2015-srs-unicef-eb-participants-list-final-18sep2015.pdf>>.
68. UNICEF (2015c): List of Participants to the First Regular Session of the UNICEF Executive Board, UN HQ (E/ICEF/2015/CRP.1). UNICEF, 2015. Dostupné též na internetu: <<http://papersmart.unmeetings.org/media2/4656356/2015-frs-unicef-eb-participants-list-final-5feb2015-3.pdf>>.
69. UNICEF (2016a): Civil society partnerships: Standby arrangements. [Online]. In: *UNICEF*, 2016 [Citované 2016-10-18]. Dostupné na internetu: <http://www.unicef.org/about/partnerships/index_60090.html>.
70. UNICEF (2016b): Civil society partnerships: Global Advocacy Networks. [Online]. In: *UNICEF*, 2016 [Citované 2016-10-18]. Dostupné na internetu: <https://www.unicef.org/about/partnerships/index_60093.html>.

71. UNICEF (2016c): List of Participants to the Annual Session of the UNICEF Executive Board, UN HQ (UNICEF/2016/EB/4). UNICEF, 2016. Dostupné též na internetu: <<http://papersmart.unmeetings.org/media2/7659418/2016-as-unicef-eb-participants-list-final2.pdf>>.
72. UNICEF (2016d): List of Participants to the Annual Session of the UNICEF Executive Board, UN HQ (UNICEF/2016/EB/8). UNICEF, 2016. Dostupné též na internetu: <<http://papersmart.unmeetings.org/media2/7661466/2016-srs-unicef-eb-participants-list-final3.pdf>>.
73. UNICEF (2016e): List of Participants to the First Regular Session of the UNICEF Executive Board, UN HQ (UNICEF/2016/EB/1). UNICEF, 2016. Dostupné též na internetu: <<http://papersmart.unmeetings.org/media2/7656195/2016-frs-unicef-eb-participants-list-final-2.pdf>>.
74. UNIDO (2009): General Conference: List of Participants (GC.13/INF.2/Rev.1). Vídeň: UNIDO, 2009. Dostupné též na internetu: <http://www.unido.org/fileadmin/user_media/PMO/GC13/gc13_inf2rev1fin.pdf>.
75. UNIDO (2011): General Conference: List of Participants (GC.14/INF/2/Rev.1). Vídeň: UNIDO, 2011. Dostupné též na internetu: <http://www.unido.org/fileadmin/user_media/PMO/GC14/gc14_inf2rev1.pdf>.
76. UNIDO (2013): General Conference: List of Participants (GC.15/INF/2/Rev.1). Vídeň: UNIDO, 2013. Dostupné též na internetu: <http://www.unido.org/fileadmin/user_media/PMO/GC.15/gc15_inf2_rev1.pdf>.
77. UNIDO (2015): General Conference: List of Participants (GC.16/INF/2/Rev.2). Vídeň: UNIDO, 2015. Dostupné též na internetu: <http://www.unido.org/fileadmin/user_media_upgrade/Who_we_are/Structure/Policy_making_Organs/gc16_inf_2_rev2_for_printing.pdf>.
78. UNODA (2016): Research Institutes, Academic Institutions and NGOs. [Online]. In: *UNODA*, bez data. [Citované 2016-10-18]. Dostupné na internetu: <<https://www.un.org/disarmament/about/related-links/research-institutes-academic-institutions-and-ngos/>>.
79. UNOOSA (2016): Documents and resolutions database. [Online]. In: *UNOOSA*, 2016. [Citované 2016-10-18]. <http://www.unoosa.org/oosa/documents-and-resolutions/search.jsx?view=documents&f=oosaDocument.doctags.doctag_s%3ACOPUOSRDOCS>.
80. UNWTO (2012a): Executive Council: Final list of participants. Campeche: UNWTO, 2012. Dostupné též na internetu: <http://cf.cdn.unwto.org/sites/all/files/pdf/ce94_final_list_of_participants_0.pdf>.
81. UNWTO (2012b): Executive Council: Final list of participants. Madrid: UNWTO, 2012. Dostupné též na internetu: <http://cf.cdn.unwto.org/sites/all/files/pdf/ce93_final_list_of_participants_4.pdf>.

82. UNWTO (2013): Executive Council: Final list of participants. Belgrade: UNWTO, 2013. Dostupné též na internetu: <http://cf.cdn.unwto.org/sites/all/files/pdf/ce95_final_list_of_participants.pdf>.
83. UNWTO (2014a): Executive Council: List of participants. Samarkand: UNWTO, 2014. Dostupné též na internetu: <http://cf.cdn.unwto.org/sites/all/files/pdf/ce99_list_of_participants_final.pdf>.
84. UNWTO (2014b): Executive Council: Final list of participants. Santiago de Compostela: UNWTO, 2014. Dostupné též na internetu: <http://cf.cdn.unwto.org/sites/all/files/pdf/ce98_final_list_of_participants_as_of_6_june.pdf>.
85. UNWTO (2015): Executive Council: Final list of participants. Rovinj: UNWTO, 2015. Dostupné též na internetu: <http://cf.cdn.unwto.org/sites/all/files/pdf/ce100_final_list_of_participants.pdf>.
86. UNWTO (2016a): UNWTO Affiliate Members. [Online]. In: *UNWTO*, bez data. [Citované 2016-10-18]. Dostupné na internetu: <<http://affiliatemembers.unwto.org/affiliate-members-directory?page=9>>.
87. UNWTO (2016b): Executive Council: Final list of participants. Málaga: UNWTO, 2016. Dostupné též na internetu: http://cf.cdn.unwto.org/sites/all/files/pdf/ce103_final_list_of_participants_5.pdf>.
88. UPU (2016a): About Consultative Committee. [Online]. In: *UPU*, bez data. [Citované 2016-10-18]. Dostupné na internetu: <<http://www.upu.int/en/the-upu/consultative-committee/about-cc.html>>.
89. UPU (2016b): Consultative Committee International Organizations. [Online]. In: *UPU*, bez data. [Citované 2016-10-18]. Dostupné z: <<http://www.upu.int/en/the-upu/consultative-committee/members/international-organizations.html>>.
90. VALENCIA, R. A. (2006): The Role of Non-State Actors in Multistakeholder Diplomacy. In: KURBALIJA, J. – KATRANJIEV, V. (eds.). *Multistakeholder Diplomacy: Challenges and Opportunities*. Msida: DiploFoundation, 06, s. 85-91.
91. WEISS, T. G. – SEYLE, D. C. – COOLIDGE, K. (2013): *The Rise of Non-State Actors in Global Governance: Opportunities and Limitations*. Discussion Paper. Broomfield: One Earth Future Foundation, 2013.
92. WHO (2014): Sixty-Seventh World Health Assembly: List of Delegates and Other Participants (A67/DIV/1 Rev.1). Ženeva: WHO, 2014. Dostupné též na internetu: <http://apps.who.int/gb/ebwha/pdf_files/WHA67/A67_DIV1-Rev1-en.pdf>.
93. WHO (2015a): Sixty-Eighth World Health Assembly: List of Delegates and Other Participants (WHA68/DIV/1 Rev.1). Ženeva: WHO, 2015. Dostupné též na: <http://apps.who.int/gb/ebwha/pdf_files/WHA68/A68_DIV1Rev1.pdf>.

94. WHO (2015b): Executive Board: List of Members and Other Participants (EB137/DIV/1 Rev.1). Ženeva: WHO, 2015. Dostupné též na internetu: <http://apps.who.int/gb/ebwha/pdf_files/EB137/B137_DIV1Rev1-fr.pdf>.
95. WHO (2016a): English/French list of 206 NGOs in official relations with WHO reflecting decisions of EB138. Ženeva: WHO, 2016. Dostupné též na internetu: <<http://who.int/civilsociety/relations/NGOs-in-Official-Relations-with-WHO.pdf?ua=1>>.
96. WHO (2016b): Sixty-Ninth World Health Assembly: List of Delegates and Other Participants (A69/DIV/1 Rev. 1). Ženeva: WHO, 2016. Dostupné též na internetu: <http://apps.who.int/gb/ebwha/pdf_files/WHA69/A69_Div1Rev1-en.pdf>.
97. WHO (2016c): Executive Board: List of Members and Other Participants (EB139/DIV/1 Rev. 1). Ženeva: WHO, 2016. Dostupné též na internetu: <http://apps.who.int/gb/ebwha/pdf_files/EB139/B139_Div1Rev1-en.pdf>.
98. WHO (2016d): Executive Board: List of Members and Other Participants (EB138/DIV/1 Rev.1). Ženeva: WHO, 2016. Dostupné též na internetu: <http://apps.who.int/gb/ebwha/pdf_files/EB138/B138_DIV1Rev1-en.pdf>.
99. WHO (2016e): Statements by NGOs at Sixty-ninth World Health Assembly. [Online]. In: WHO, 2016. [Citované 2016-10-18]. Dostupné na internetu: <<https://apps.who.int/ngostatements/meetingoutline/6>>.
100. WHO (2016f): Statements by NGOs at Executive Board 139. [Online]. In: WHO, 2016. [Cit. 2016-10-18]. <<https://apps.who.int/ngostatements/meetingoutline/7>>.
101. WIPO (2013): Assemblies of the Member States of WIPO: Fifty-Second Series of Meetings. [Online]. In: WIPO, 2013. [Citované 2016-10-18]. Dostupné na internetu: <http://www.wipo.int/meetings/en/details.jsp?meeting_id=31246>.
102. WIPO (2014a): Assemblies of the Member States of WIPO: Fifty-Fourth Series of Meetings. [Online]. In: WIPO, 2014. [Citované 2016-10-18]. Dostupné na internetu: <http://www.wipo.int/meetings/en/details.jsp?meeting_id=32482>.
103. WIPO (2014b): Assemblies of the Member States of WIPO: Fifty-Third Series of Meetings. [Online]. In: WIPO, 2014. [Citované 2016-10-18]. Dostupné na: <http://www.wipo.int/meetings/en/details.jsp?meeting_id=32088&la=EN#docs>.
104. WIPO (2015): Assemblies of the Member States of WIPO: Fifty-Fifth Series of Meetings. [Online]. In: WIPO, 2015. [Citované 2016-10-18]. Dostupné na internetu: <http://www.wipo.int/meetings/en/details.jsp?meeting_id=35595>.
105. WIPO (2016a): WIPO Assemblies. [Online]. In: WIPO, bez data. [Citované 2016-10-18]. Dostupné na: <<http://www.wipo.int/about-wipo/en/assemblies/>>.

106. WIPO (2016b): Observers (BIG/158/29). Ženeva: WIPO. Dostupné též na: <<http://www.wipo.int/export/sites/www/members/en/docs/observers.pdf>>.
107. WMO (2016): Partnerships: Working arrangements with non-governmental international organizations. [Online]. In: *WMO*, bez data. [Citované 2016-10-18]. Dostupné z: <<https://public.wmo.int/en/our-mandate/how-we-do-it/partnerships>>.
108. WTO (2011): Eighth WTO Ministerial Conference. [Online]. In: *WTO*, 2011. [Citované 2016-10-18]. Dostupné na internetu: <https://www.wto.org/english/thewto_e/minist_e/min11_e/min11_e.htm>.
109. WTO (2015): Civil society at the Nairobi Ministerial Conference. [Online]. In: *WTO*, 2015. [Citované 2016-10-18]. Dostupné na internetu: <https://www.wto.org/english/thewto_e/minist_e/mc10_e/ngo_e.htm>.
110. WTO (2016): NGO position papers received by the WTO Secretariat. [Online]. In: *WTO*, bez data. [Citované 2016-10-18]. Dostupné na internetu: <https://www.wto.org/english/forums_e/ngo_e/pospap_e.htm>.